

Lei Orgánica de Liberdade Sindical

TÍTULO I - Da liberdade sindical

Artigo 1

1. Todos os traballadores teñen dereito a sindicaren-se libremente para a promoción e defensa dos seus intereses económicos e sociais.
2. Para os efectos desta Lei, consideran-se traballadores tanto aqueles que sexan suxeitos dunha relación laboral como aqueles que o sexan dunha relación de carácter administrativo ou estatutario ao servizo das Administracións Públicas.
3. Quedan exceptuados do exercicio deste dereito os membros das Forzas Armadas e dos Institutos Armados de carácter militar.
4. De acordo co disposto no artigo 127.1 da Constitución, os Xuíces, Maxistrados e Fiscais non poderán pertencer a sindicato nengun mentres estean en activo.
5. O exercicio do dereito de sindicación dos membros de Corpos e Forzas de Seguridade que non teñan carácter militar rexerá-se pola súa normativa específica, dado o carácter armado e a organización xerarquizada destes Institutos.

Artigo 2

1. A liberdade sindical comprende:
 - a) O dereito a fundar sindicatos sen autorización previa, así como o dereito a suspendé-los ou extingui-los, por procedimentos democráticos.
 - b) O dereito do traballador a afiliarse ao sindicato da súa elección, coa soa condición de observar os estatutos deste, ou a separarse do que estivese afiliado, non podendo ninguén ser obrigado a afiliarse a un sindicato.
 - c) O dereito dos afiliados a elixeren libremente os seus representantes dentro de cada sindicato.
 - d) O dereito á actividade sindical.
2. As organizacións sindicais no exercicio da liberdade sindical teñen dereito a:
 - a) Redactar os seus estatutos e regulamentos, organizar a súa administración interna e as súas actividades e formular o seu programa de acción.

b) Constituir federacións, confederacións e organizacións internacionais, así como afiliarse a elas e retirarse destas.

c) Non ser suspendidas nen disoltas senón mediante resolución firme da Autoridade Xudicial, fundada en incumprimento grave das leis.

d) O exercicio da actividade sindical na empresa ou fóra dela, que comprenderá, en todo caso, o dereito á negociación colectiva, o exercicio do dereito de folga, a presentación de conflitos individuais e colectivos e a presentación de candidaturas para a elección dos Comités de Empresa e Delegados de Persoal, e dos correspondentes órganos das Administracións Públicas, nos termos previstos nas normas correspondentes.

Artigo 3

1. Máis o disposto no artigo 1º.2, os traballadores por conta propia que non teñan traballadores ao seu servizo, os traballadores en paro e os que teñan cesado na súa actividade laboral, como consecuencia da súa incapacidade ou xubilación, poderán afiliarse ás organizacións sindicais constituídas consonte ao exposto nesta Lei, pero non fundar sindicatos que teñan precisamente por obxecto a tutela dos seus intereses singulares, sen prexuízo da súa capacidade para constituir asociacións ao abeiro da lexislación específica.

2. Quen posúa cargos directivos ou de representación no sindicato ao que estea afiliado non poderá desempeñar, ao mesmo tempo, nas Administracións Públicas cargos de libre designación de categoría de Director Xeral ou asimilados, así como calquer outro de rango superior.

TÍTULO II - Do réxime xurídico sindical

Artigo 4

1. Os sindicatos constituídos ao abeiro desta Lei, para adquiriren a personalidade xurídica e plena capacidade de obrar, deberán depositar, por medio dos seus promotores ou dirixentes, os seus estatutos na oficina pública establecida para o efecto.

2. As normas estatutarias conterán, cando menos:

a) A denominación da organización, que non poderá coincidir nen inducir a confusión con outra legalmente rexistrada.

b) O domicilio e ámbito territorial e funcional de actuación do sindicato.

c) Os órganos de representación, goberno e administración e o seu funcionamento, así como o réxime de provisión eleitiva dos seus cargos, que terán de axustarse a principios democráticos.

d) Os requisitos e procedimentos para a adquisición e perda da condición de afiliados, así como o réxime de modificación de estatutos, de fusión e disolución do sindicato.

e) O réxime económico da organización que estableza o carácter, procedencia e destino dos seus recursos, así como os medios que lles permitan aos afiliados coñecer a situación económica.

3. A oficina pública disporá, no prazo de dez días, a publicidade do depósito e o requerimento aos seus promotores, por unha soa vez, para que no prazo máximo doutros dez días emenden os defectos observados. Transcorrido este prazo, a oficina pública disporá a publicidade ou rexeitará o depósito mediante resolución exclusivamente fundada na carencia dalgun dos requisitos mínimos a que se refere o número anterior.

4. A oficina pública dará publicidade ao depósito no seu taboleiro de anuncios, no Boletín Oficial correspondente indicando, cando menos, a denominación, o ámbito territorial e funcional, a identificación dos promotores e asinantes da acta de constitución do sindicato.

A inserción nos respectivos Boletíns será disposta pola oficina pública no prazo de dez días e terá carácter gratuito.

5. Calquera persoa estará facultada para examinar os estatutos depositados, debendo ademais a oficina facilitar a quen así o solicite copia autenticada destes.

6. Tanto a Autoridade Pública, como quen acredite un interese directo, persoal e lexítimo, poderá promover perante a Autoridade Xudicial a declaración de non conformidade a dereito de calquera estatuto que fosen obxecto de depósito e publicación.

7. O sindicato adquirirá personalidade xurídica e plena capacidade de obrar, transcorridos vinte días hábiles desde o depósito dos estatutos.

8. A modificación dos estatutos das organizacións sindicais xa constituídas axustará-se ao mesmo procedemento de depósito e publicidade regulado neste artigo.

Artigo 5

1. Os sindicatos constituídos ao abeiro desta Lei responderán polos actos ou acordos adoptados polos seus órganos estatutarios na esfera das súas respectivas competencias.

2. O sindicato non responderá por actos individuais dos seus afiliados, agás aqueles que se produzan no exercicio regular das funcións representativas e se probe que os ditos afiliados actuaban por conta do sindicato.

3. As cotas sindicais non poderán ser obxecto de embargo.

4. Os sindicatos constituídos ao abeiro desta Lei poderán beneficiar-se das isencións e bonificacións fiscais que legalmente se establezan.

TÍTULO III - Da representatividade sindical

Artigo 6

1. A maior representatividade sindical recoñecida a determinados sindicatos confederacións unha singular posición xurídica para efectos tanto de participación institucional como de acción sindical.
2. Terán a consideración de sindicatos máis representativos a nivel estatal:
 - a) Os que acrediten unha especial audiencia, expresada na obtención, no dito ámbito, do 10 por 100 ou máis do total de delegados de persoal, dos membros dos comités de empresa e dos correspondentes órganos das Administracións Públicas.
 - b) Os sindicatos ou entes sindicais, afiliados, federados ou confederados a unha organización sindical de ámbito estatal que teña a consideración de máis representativa de acordo co previsto na letra a).
3. As organizacións que teñan a consideración de sindicato máis representativo segundo o número anterior gozarán de capacidade representativa a todos os niveis territoriais e funcionais para:
 - a) Posuír representación institucional ante as Administracións públicas ou outras entidades e organismos de carácter estatal ou de Comunidade Autónoma que a teñan prevista.
 - b) A negociación colectiva, nos termos previstos no Estatuto dos Traballadores.
 - c) Participar como interlocutores na determinación das condicións de traballo nas Administracións públicas através dos oportunos procedimentos de consulta ou negociación.
 - d) Participar nos sistemas non xurisdiccionais de solución de conflitos de traballo.
 - e) Promover eleccións para delegados de persoal e comités de empresa e órganos correspondentes das Administracións públicas.
 - f) Obter cesións temporais do uso de imóbeis patrimoniais públicos nos termos que se establezan legalmente.
 - g) Calquer outra función representativa que se estableza.

Artigo 7

1. Terán a consideración de sindicatos máis representativos no ámbito da Comunidade Autónoma:
 - a) Os sindicatos do dito ámbito que nel acrediten unha especial audiencia expresada na obtención

de, cando menos, o 15 por 100 dos delegados de persoal e dos representantes dos traballadores nos comités de empresa, e nos órganos correspondentes das Administracións públicas, sempre que contengan un mínimo de 1.500 representantes e non estean federados ou confederados con organizacións sindicais de ámbito estatal; b) Os sindicatos ou entes sindicais afiliados, federados ou confederados a unha organización sindical de ámbito de Comunidade Autónoma que teña a consideración de máis representativa de acordo co previsto na letra a).

Estas organizacións gozarán de capacidade representativa para exercer no ámbito específico da Comunidade Autónoma as funcións e facultades enumeradas no número 3 do artigo anterior, así como a capacidade para posuír representación institucional ante as Administracións públicas ou outras entidades e organismos de carácter estatal.

2. As organizacións sindicais que aínda non tendo a consideración de máis representativas obtivesen, nun ámbito territorial e funcional específico, o 10 por 100 ou máis de delegados de persoal e membros de comités de empresa e dos correspondentes órganos das Administracións públicas, estarán lexitimadas para exercer, no dito ámbito funcional e territorial, as funcións e facultades a que se referen os apartados b), c), d), e) e g) do número 3 do artigo 6º, de acordo coa normativa aplicábel a cada caso.

TÍTULO IV - Da acción sindical

Artigo 8

1. Os traballadores afiliados a un sindicato poderán, no ámbito da empresa ou centro de traballo:

a) Constituír seccións sindicais de conformidade co establecido nos estatutos do sindicato.

b) Realizar xuntanzas, tras notificación ao empresáriu, arrecadar cotas e distribuír información sindical, fóra das horas de traballo e sen perturbar a actividade normal na empresa.

c) Receber a información que lle remeta o seu sindicato.

2. Sen prexuízo do que se establece mediante convenio colectivo, as seccións sindicais dos sindicatos máis representativos e dos que teñan representación nos comités de empresa e nos órganos de representación que se establezan nas Administracións públicas ou contengan delegados de persoal terán os seguintes dereitos:

a) Coa finalidade de facilitar a difusión daqueles avisos que podan interesar aos afiliados ao sindicato e aos traballadores en xeral, a empresa porá á súa disposición un taboleiro de anuncios que se deberá situar no centro de traballo e en lugar onde se garanta un axeitado acceso a este dos traballadores.

b) A negociación colectiva, nos termos establecidos na súa lexislación específica.

c) A utilización dun local axeitado no que podan desenvolver as súas actividades naquelas empresas ou centros de traballo con máis de 250 traballadores.

Artigo 9

1. Quen posua cargos electivos a nivel provincial, autonómico ou estatal, nas organizacións sindicais máis representativas terá dereito:

a) Ao desfrute dos permisos non retribuídos necesarios para o desenvolvemento das funcións sindicais propias do seu cargo, podendo-se establecer, por acordo, limitacións ao desfrute destes en función das necesidades do proceso produtivo.

b) Á excedencia forzosa, ou á situación equivalente no ámbito da Función Pública con dereito a reserva do posto de traballo e ao cómputo da antigüidade mentres dure o exercicio do seu cargo representativo, debendo reincorporar-se ao seu posto de traballo dentro do mes seguinte á data do cesamento.

c) Á asistencia e ao aceso aos centros de traballo para participar en actividades propias do seu sindicato ou do conxunto dos traballadores, logo de comunicación previa ao empresario, e sen que o exercicio dese dereito poda interromper o desenvolvemento normal do proceso produtivo.

2. Os representantes sindicais que participen nas Comisións negociadoras de convénios colectivos, mantendo o seu vencellamento como traballador en activo nalgunha empresa, terán dereito á concesión dos permisos retribuídos que sexan necesarios para o axeitado exercicio do seu labor como negociadores, sempre que a empresa estea afectada pola negociación.

Artigo 10

1. Nas empresas ou, se é o caso, nos centros de traballo que ocupen a máis de 250 traballadores, calquer que sexa a clase do seu contrato, as seccións sindicais que podan constituír-se polos traballadores afiliados aos sindicatos con presenza nos comités de empresa ou nos órganos de representación que se establezan nas Administracións públicas estarán representados, para todos os efectos, por delegados sindicais elixidos por e entre os seus afiliados na empresa ou no centro de traballo.

2. Ben por acordo, ben através da negociación colectiva, poderá-se ampliar o número de delegados establecidos na escala á que se fai referencia neste apartado, que atendendo ao cadro de persoal da empresa ou, se é o caso, dos centros de traballo corresponden a cada un destes.

A falta de acordos específicos ao respecto, o número de delegados sindicais por cada sección sindical dos sindicatos que obtivesen o 10 por 100 dos votos na elección ao Comité de Empresa ou ao órgano de representación nas Administracións públicas determinará-se segundo a seguinte escala:

De 250 a 750 traballadores	1
De 751 a 2.000 traballadores	2
De 2.001 a 5.000 traballadores	3

As seccións sindicais daqueles sindicatos que non obtivesen o 10 por 100 dos votos estarán representadas por un só delegado sindical.

3. Os delegados sindicais, no suposto de que non formen parte do comité de empresa, terán as mesmas garantías que as establecidas legalmente para os membros dos comités de empresa e dos órganos de representación que se establezan nas Administracións públicas, así como os seguintes dereitos a salvo do que se puidese establecer por convenio colectivo:

1º Ter acceso á mesma información e documentación que a empresa poña a disposición do comité de empresa, estando obrigados os delegados sindicais a gardar segredo profesional naquelas materias en que legalmente proceda.

2º Asistir ás xuntanzas dos comités de empresa e dos órganos internos da empresa en materia de seguridade e hixiene ou dos órganos de representación que se establezan nas Administracións públicas, con voz, pero sen voto.

3º Ser escoitados pola empresa previamente á adopción de medidas de carácter colectivo que afecten aos traballadores en xeral e aos afiliados ao seu sindicato en particular, e especialmente nos despedimentos e sancións destes últimos.

Artigo 11

1. Nos convenios colectivos poderán-se establecer cláusulas polas que os traballadores incluídos no seu ámbito de aplicación atendan economicamente a xestión dos sindicatos representados na comisión negociadora, fixando un canon económico e regulamentando as modalidades do seu aboamento. En todo caso, respetará-se a vontade individual do traballador, que se deberá expresar por escrito na forma e prazos que se determinen na negociación colectiva.

2. O empresario procederá ao desconto da cota sindical sobre os salários e á correspondente transferencia a solicitude do sindicato do traballador afiliado e logo de conformidade, sempre, deste.

TÍTULO V - Da tutela da liberdade sindical e represión das condutas antisindicaís

Artigo 12

Serán nulos e sen efecto os preceitos regulamentarios, as cláusulas dos convenios colectivos, os pactos individuais e as decisións unilaterais do empresario que conteñan ou supoñan calquer tipo de discriminación no emprego ou nas condicións de traballo, sexan favorábeis ou adversas, por razón da adhesión ou non a un sindicato, aos seus acordos ou ao exercicio, en xeral, de actividades sindicais.

Artigo 13

Calquer traballador ou sindicato que considere lesionados os dereitos de liberdade sindical, por actuación do empregador, asociación patronal, Administracións públicas, ou calquer outra persoa, entidade ou corporación pública ou privada, poderá reclamar a tutela do dereito ante a xurisdición competente através do proceso de protección xurisdicional dos dereitos fundamentais da persoa. Expresamente, considerarán-se lesións á liberdade sindical os actos de inxerencia consistentes en fomentar a constitución de sindicatos dominados ou controlados por un empregador ou asociación empresarial, ou en suster economicamente ou, noutra forma, sindicato co mesmo propósito de control.

Artigo 14

O sindicato a que pertenza o traballador presuntamente lesionado, así como calquer sindicato que posúa a condición de máis representativo, poderá presentar-se como coadxuvante no proceso incoado por aquel.

Artigo 15

Se o órgano xudicial enténdese probada a violación do dereito de liberdade sindical, decretará o cesamento inmediato do comportamento antisindical, así como a reparación conseguinte das súas consecuencias ilícitas, remetendo-lle as actuacións ao Ministerio Fiscal para os efectos de depuración de eventuais condutas delitivas.

DISPOSICIONS ADICIONAIS

Primeira (redactada conforme á Lei 11/1994)

1. Consoante ao previsto nos artigos 6 e 7 desta Lei e 75.7 do Estatuto dos Traballadores, a condición de máis representativo ou representativo dun sindicato comunicará-se no momento de exercer as funcións ou facultades correspondentes, achegando o sindicato interesado a oportuna certificación expedida ao seu requerimento pola Oficina Pública establecida para o efecto.

En materia de participación institucional entenderá-se por momento de exercicio o de constitución do órgano e, se é o caso, o de renovación dos seus membros. No suposto de que o órgano correspondente non teña prevista unha renovación periódica dos representantes sindicais, o

sindicato interesado poderá solicitar no mes de xaneiro, e cada tres anos a partir desa data, a súa participación no órgano correspondente, achegando certificación acreditativa da súa capacidade representativa.

2. O Goberno ditará as disposicións que sexan precisas para o desenvolvemento do apartado a) do artigo 6.3 e do artigo 7.1 desta Lei e do previsto na disposición adicional sexta do Estatuto dos Traballadores, sendo de aplicación á súa capacidade representativa o previsto no segundo parágrafo do número anterior.

Segunda

1. A duración do mandato dos delegados de persoal, dos membros dos comités de empresa e de quen forme parte dos órganos de representación que se establezan nas Administracións públicas será de catro anos, podendo ser reelegidos en sucesivos períodos eleitorais.

2. No prazo dun ano e en desenvolvemento do previsto no artigo 103.3º da Constitución, o Goberno remeterá ás Cortes un proxecto de Lei no que se regulen os órganos de representación dos funcionarios das Administracións Públicas.

Terceira

O dereito recoñecido no apartado d) do número 1, artigo 2º, non se poderá exercer no interior dos establecementos militares.

Para tal efecto, determinará-se regulamentariamente o que teña que se entender por establecementos militares.

Cuarta (engadida pola L.O. 14/1994)

Os delegados de persoal e os membros do Comité de Empresa co mandato prorrogado non se computarán para efectos de determinar a capacidade representativa dos artigos 6 e 7 da presente Lei.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA

Única

Quedan derogados a Lei 19/1977, do 1 de abril, e o Real Decreto 837/1977, do 22 de abril, en todo canto se opoña a esta Lei, permanecendo vixente a regulación que conteñen as ditas normas referidas ás asociacións profesionais e, en particular, ás asociacións empresariais das que a súa liberdade de sindicación se recoñece para efectos do disposto no artigo 28.1º da Constitución española e nos convénios internacionais subscritos por España.

DISPOSICIÓN FINAIS

Primeira

1. As organizacións sindicais constituídas en aplicación da Lei 19/1977, do 1 de abril, e que gocen de personalidade xurídica na data de entrada en vigor desta Lei conservarán o dereito á denominación sen que, en nengun caso, se produza solución de continuidade na súa personalidade, quedando automaticamente validadas.

2. A oficina pública á que se refere o artigo 4º desta Lei queda establecida organicamente no Instituto de Mediación, Arbitraje e Conciliación e nos órganos correspondentes das Comunidades Autónomas no seu respectivo ámbito territorial, cando teñan atribuída esta competencia. En todo caso, estas deberán remeter-lle, no prazo previsto no artigo 4º.4, un exemplar da documentación depositada ao IMAC.

Segunda

Os preceitos contidos nas disposicións adicionais primeira e segunda, na disposición transitória e na disposición final primeira non teñen carácter de Lei Orgánica.

Terceira

Esta Lei entrará en vigor ao día seguinte da súa publicación no Boletín Oficial do Estado.